

## **Druhé Boží přikázání: NEVEZMEŠ JMÉNA BOŽÍHO NADARMO**

tj. nebudeš zneužívat Božího jména a Boží jméno budeš mít v úctě. Boha nemusíš mnohým modlením a zbožnými úkony nutit, aby ti pomohl, jak to činili pohané vůči svým bůžkům, On je tvůj přítel a to zcela dobrovolně. Bůh druhým Božím přikázáním zakazuje hříchy proti svému jménu. Už ve Starém Zákonu se Mojžíš ptá Boha na jeho jméno. Pro Izraelity znát něčí jméno, tedy i Boží jméno, znamenalo mít k němu důvěrný vztah. Hříchem proti druhému Božím přikázání je neuctivé mluvení o Bohu, vyslovování Božího jména lehkovážně nebo ve hněvu; neuctivé mluvení o svatých osobách nebo věcech; hříšná přísaha, tj. lehkomyšlná nebo křivá, nebo kdo přísahy neplní, ačkoli by ji mohl splnit; kdo ruší slib učiněný Bohu; a kdo se Bohu rouhá. „Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.“ (Ex 20,7; Dt 5,11) U starých Izraelitů se zneužitím Hospodinova jména mínily zaklínací praktiky, jaké byly obvyklé u národů kolem nich. Ti se pokoušeli donutit své bohy zaklínacími rituály, aby splnili přání lidí. Izraelita měl vědět, že Boha Izraele není třeba zaklínat a uprošovat, protože on sám je vždy pro člověka, je Jahve: Bůh zde přítomný. Braní jména Božího, svatých osob a věcí nadarmo děje se často nejen u nevěřících, ale i mezi věřícími křesťany, mezi námi, kteří máme Boží jméno oslavovat. Jak k tomu mohlo dojít, že lidé tak snadno takto hřeší? V dávné minulosti byl zbožný zvyk vyjadřovat trvalý vztah k Bohu častým zbožným vyslovováním jména Božího a svatých. Dnes z toho zbyl jen bezmyšlenkovitý prázdný zvuk: „Ach Bože, to ten čas letí!“ Co bylo kdysi svědectvím hluboké víry, je dnes bezduchým žvaněním a svědectvím malověrnosti a neúcty k Bohu. Kdo to se svou vírou chce brát jen trochu doopravdy, ten takhle nemluví.

**Druhým Božím přikázáním Bůh přikazuje**, abychom jeho jméno ctili, jemu náležitě přísahali a věrně plnili posvátné sliby. Svaté Boží jméno ctíme, když je s náležitou úctou vzýváme, velebíme, chválíme a oslavujeme, uctivě a s důvěrou vyslovujeme a vzýváme; když uctivě mluvíme o Bohu, svatých osobách a svatých věcech; když svobodně přede všemi Boha vyznáváme a horlíme pro jeho čest a slávu; když všechno konáme a obětujeme k Boží cti a chvále. „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ (Iz 6,3) Ano, veliký, vznešený a svatý je Bůh a „svaté je jeho jméno.“ (Lk 1,49) Z úcty píšeme slovo Bůh s velkým písmenem na začátku a užíváme tohoto jména jen tehdy, když se modlíme nebo mluvíme o Bohu vážně. Stejně užíváme i jména Ježíš a Kristus. Jistě je pěkný zvyk říkat: „Pán Bůh zaplat’“, nebo „Pán Bůh požehnej“, když děkujeme, „Pochválen buď Ježíš Kristus“, jako pozdrav, „S Pánem Bohem“, když se loučíme, „Bůh tě opatruj“, nad novorozenětem, ale i jindy jako přání, „Bůh vás potěš“, při kondolenci, „Pomáhej Pán Bůh“, jako pozdrav pracujícím, „Dá-li Pán Bůh“, když nevíme, co bude, „Chvála Bohu“,

jako dík za dobrodiní, „Zdař Bůh,“ tak se zdravívali horníci a dosud zdraví Orlové. Zbožné a důvěrné vyslovení Božího jména a svatých je nejkratší modlitba. Uctivě mluvíme nejen o Bohu a svatých, ale také o všem, co je posvátné, jako jsou posvátné obřady, svaté svátosti, pravdy naší víry, Písmo svaté a jiné.

**Jen Bohu se klaníme**, to znamená, že jej uznáváme za svého nejvyššího Pána, vzdáváme mu nejvyšší poctu a podrobujeme se jeho svaté vůli. Bůh je nejvyšší Pán, náš Stvořitel a nejlepší Otec, proto jsme jej povinni ctít. Ctnost, která nás vede k tomu, abychom Boha vhodným způsobem ctili, nazývá se nábožnost. Boha můžeme ctít pouze vnitřními úkony, jako jsou zbožné myšlenky, city, předsevzetí a vnitřní modlitba, nebo zároveň i vnějšími úkony, tj. slovy a skutky. Poněvadž mu náležíme s duší i tělem, jsme povinni ho ctít i zevně, například sepnutím rukou, bitím v prsa, pokleknutím apod. „Pojďme, padněme, klaňme se, poklekněme před svým tvůrcem, Hospodinem!“ (Žl 95,6) Vnější úctou k Bohu se posiluje vnitřní úcta k Bohu. Proti vnější úctě k Bohu bývá uváděno, že „Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v duchu a v pravdě.“ (Jan 4,24) Avšak těmito slovy Kristus nezavrhuje vnější úkony, nýbrž naznačuje, že vnější obřady mají být spojeny s vnitřní zbožností, jinak by neměly ceny, což nám připomínají jeho slova: „Tento lid mě uctívá rty, ale jejich srdce je daleko ode mě.“ (Mt 15,8) Pouhé tělesné úkony, které nevycházejí ze srdce, Pánu Bohu se nelíbí, protože jsou pokrytectvím. Zkušenost učí, že církevní slavnosti a obřady rozněčují naše srdce ke zbožnosti. Kdo však nedbá o vnější úkony pocty Boha, obvykle pozbývá také vnitřní úcty k Bohu. Vnější úcta k Bohu přispívá velice ke vzájemnému vzdělání, k posilnění ve víře, k zachování a rozšíření náboženství, proto Bůh již ve Starém zákonu vnější úctu žádal a uspořádal ji četnými liturgickými předpisy. Daniel se dal raději uvrhnout do lví jámy, než by upustil od vnější úcty Boha. (Dan 6)

Také v Novém zákonu **Kristus Pán slovem i příkladem nás poučil**, že je třeba Boha uctívat nejen uvnitř, nýbrž i zevně. Již ve 12 letech šel se svými rodiči na velikonoční slavnost do Jerusalema (Lk 2,41-51), chodil do synagogy v sobotní den a četl Písmo svaté (Lk 4,16) a v Getsemanské zahradě poklekl na kolena a modlil se (Lk 22,41). Mimo to zavedl viditelné obřady při svátostech a při oběti mše svaté a nařídil apoštolům: „To konejte na mou památku!“ (Lk 22,19) První křesťané konali veřejné bohoslužby. Ve Skutcích apoštolských (2,42) čteme o nich: „Setrvali v apoštolském učení a v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách.“ Církev nařizuje vnější úctu k Bohu v 1. církevním přikázání, aby tak věřící veřejně ukazovali, že jsou její členové. Boha ctíme buď přímo nebo nepřímo. Přímo ctíme Boha, když ctíme jej samého; nepřímo ctíme Boha, když máme v úctě anděly a svaté, svaté ostatky a obrazy, svatá jména a slova. Nejvyšší úcta, kterou vzdáváme jedině Bohu jako nejvyššímu Pánu, nazývá se klanění. „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen

jemu sloužit.“ (Mt 4,10) Ale andělům a svatým, ani svatým obrazům a ostatkům se neklaníme, proto úcta k nim není proti 1. Božímu přikázání. Nejvyšší úkon, kterým ctíme jedině Boha, je oběť. Oběť je viditelný dar věnovaný Bohu, který skutečně nebo obrazně ničíme, abychom tím vyjádřili, že uznáváme Boha za svého nejvyššího Pána. Čím je obětní dar dokonalejší, tím je oběť cennější. Na místo nedokonalých pohanských a starozákonních obětí nastoupila v Novém Zákonu oběť dokonalá, oběť Ježíše Krista, který se na kříži obětoval za spásu lidstva. Oběť Ježíše Krista na kříži se ustavičně obnovuje obětí mše svaté. Mše svatá je tedy ustavičná oběť Nového Zákona, ve které se Ježíš Kristus obětuje nebeskému Otci nekrvavým způsobem pod způsoby chleba a vína. Kromě oběti ctíme Boha přímo modlitbou, svěcením svátečních dnů, přísahou, slibem, klekáním, bitím se v prsa, znamením svatého kříže atd. Vnitřně, zevně i oběťmi máme ctít Boha nejen soukromě a jednotlivě, nýbrž i veřejně a společně, proto společné služby Boží byly předepsány už ve Starém zákonu a i Kristus Pán se jich zúčastňoval jakoby byl povinen, aby šel příkladem a nikoho nepohoršoval.

**Úcta k andělům a svatým není klanění, nýbrž jen pocta.** Anděly a svaté ctíme, protože jsou trvale spojeni s Bohem jako jeho přátelé a služebníci, a mají účast v jeho velebnosti a moci. Milují nás a za nás u Boha prosí, orodují. V andělech a svatých ctíme nepřímou Boha, protože Bůh jim pomohl k jejich dokonalosti, oslavil je a uděluje nám na jejich přímluvu mnohé milosti. Úcta k andělům a svatým se projevuje tím, že jim zasvěcujeme chrámy a oltáře, máme v úctě jejich ostatky, obrazy a sochy, slavíme jejich svátky, připomínáme si jejich dokonalost a nebeskou oslavu, obracíme se k nim v různých potřebách, děkujeme jim za přispění, dáváme si jejich jména apod. Anděly a svaté ctili křesťané již v nejstarších dobách; svědčí o tom obrazy a nápisy v katakombách. Úcta andělů a svatých je oprávněná, vždyť ctíme-li zasloužilé muže a ženy, tím spíše musíme ctít i ty, kteří vynikli dokonalým a svatým životem, a které Bůh oslavil a učinil svými přáteli. Úcta andělů a svatých má veliký význam: andělé a svatí nám vyprošují u Boha různé milosti a dary; úcta andělů a svatých nás pobádá, abychom následovali jejich příkladu. Jako svatý může být ctěn, kdo se již ctí od dávných dob se souhlasem Církve, a koho Církev za svatého nebo blahoslaveného prohlásila. Ačkoli svatí milují celé lidstvo, přece jen Inou zvláštní láskou k národu, z něhož vyšli, k místu, kde působili, a k těm, kteří je horlivě ctí. Na tom se zakládá obyčej volit si svaté za patrony.

**Přede všemi anděly a svatými ctíme a vzýváme blahoslavenou Pannu Marii,** protože je matkou Ježíše Krista, Božího Syna, je to Matka Boží, Bohorodička; milostí a svatostí převyšuje všechny anděly a svaté, je milostí plná, Panna nejsvětější; její přímluva u Boha je nejmocnější (Panna mocná, Uzdravení nemocných, Potěšení zarmoucených, Útočiště hříšníků, Pomocnice křesťanů). Jak mocná je přímluva Panny Marie, dobře ví každý, kdo ji upřímně ctí. O tom též svědčí mariánská poutní místa. Naše modlitba k andělům a

svatým se zásadně liší od modlitby k Bohu, k němuž se modlíme, aby nám pomohl svou všemohoucností, kdežto anděly a svaté vzýváme, aby nám pomáhali svou přímluvou u Boha. Bůh přikázal: „Neuděláš si modlu, ani žádnou podobu toho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí.“ (Ex 20,4) To však nezakazuje uctívání obrazů. Ve Starém zákonu toto přikázání zakazovalo zobrazovat Boha naprosto přesahujícího tento svět, avšak od Vtělení Božího Syna, je křesťanské uctívání obrazů ospravedlněno, protože se zakládá na tajemství Božího Syna, který se stal člověkem, a v němž se nadpřirozený a neviditelný Bůh stal viditelným. Nejedná se o klanění se obrazu, ale vzdává se úcta tomu, koho představuje: Krista, Pannu Marii, anděly a svaté.

**Svatými ostatky rozumíme pozůstatky těl svatých a světic Božích; dále i předměty, které byly v úzkém spojení s Kristem nebo se svatými, například částičky svatého Kříže, předměty, kterých svatí užívali, nástroje, kterými byli mučeni.** Ve svatých ostatcích ctíme Ježíše Krista a svaté. Těla svatých byla chrámem Ducha svatého, nástrojem jejich ctností a při vzkříšení budou oslavena. Sám Bůh oslavil svaté ostatky mnohými zázraky. Úcta k svatým ostatkům se projevuje hlavně tím, že je klademe do oltářů nebo na oltáře, nosíme v průvodech, líbáme či vystavujeme k úctě. Křesťané již od nejstarších dob měli v posvátné úctě ostatky svatých, zvláště pak ostatky svatých mučedníků. Kostí po svatém Ignáci, který byl roku 107 předhozen v římském cirku dravé zvěři, křesťané uctivě sebrali a přenesli jako vzácný poklad do Antiochie. Úcta k svatým ostatkům je oprávněná. Vážíme-li si toho, co nám zůstalo po významných nebo nám drahých osobách, tím spíše musíme mít v úctě i to, co nám zůstalo po Spasiteli a po těch, kteří pro svou dokonalost a nebeskou slávu si zasluhují naší úcty.

**Svaté obrazy a sochy představují nám božské osoby, Pannu Marii, anděly, svaté, náboženské pravdy a biblické události;** v nich ctíme Boha, Pannu Marii, anděly a svaté: úcta k nim neplatí hmotnému předmětu a nemá nic společného s pohanskou modloslužbou. Zvláštní úcty zasluhuje kříž jako znamení naší spásy. Úcta k svatým obrazům a sochám se projevuje hlavně tím, že jimi zdobíme chrámy, hřbitovy, veřejná místa i příbytky. Obrazy Ježíše Krista, Panny Marie a jiných svatých osob nalézáme již v katakombách. Nejednou bývají nad hroby mučedníků, u nichž se sloužila mše svatá, tedy na posvátných místech. Úcta k svatým obrazům je oprávněná. Máme-li v úctě obrazy rodičů nebo obrazy významných osob, proč bychom neměli v míře ještě vyšší vážit si obrazů a soch, které představují svaté osoby a posvátné události. Když ve východní církvi vznikl spor o úctu k obrazům, prohlásil všeobecný církevní sněm nicejský roku 787, že úcta k svatým obrazům je dovolená a užitečná. Obrazům, u nichž se staly zázraky, říkáme milostné obrazy. Ctít svaté ostatky a obrazy není proti 1. Božímu přikázání, protože se jim neklaníme.

**Úcta k Bohu vede člověka k dobrým skutkům**, kterými je Bůh ctěn a oslavován. Úcta k svatým byla a je školou křesťanských ctností. Ctitelé světců a světic mají před očima krásné vzory lásky k Bohu, k sobě i k bližním. Úcta k Panně Marii vede již od mládí ke zbožnosti, k čistotě mravů, ke skromnosti a pracovitosti, manžely a rodiče k lásce, svornosti a svědomité výchově dětí, mužům vštěpuje úctu a šetrnost k ženám. Úcta k Panně Marii přispěla k tomu, že se žena stala rovnoprávnou mužovou družkou. Na poli umění vyrostly z úcty k Bohu a svatým nesčetné chrámy, oltáře, obrazy a sochy, z nichž mnohé mají nehynoucí uměleckou cenu. Při výzdobě chrámů, oltářů a bohoslužebných předmětů se otvíralo výtvarnému umění široké pole činnosti. Úcta k Bohu a svatým nadchla i nejednoho básníka a skladatele k dílům, která dosud uchvacují krásou a vznešeností. Víra v Boha je světlo, jež nám ukazuje cestu, kterou máme jít, abychom nezbloudili a tak dosáhli svého štěstí pozemského i věčného. Víra v Boha je síla, která nám pomáhá na této cestě vytrvat a zdolávat všechny překážky. Bůh je tak mocný, že může všechno, a je tak dobrý, že nám chce to nejlepší. Bez víry v Boha křesťan nemůže být trvale šťasten, poněvadž mu chybí to nejpotřebnější, proto si zachovej pravou a čistou víru bez příměsků pověr a tak si zachováš v duši provždy světlo a sílu.

## **Hříchy proti úctě k Bohu**

Proti úctě k Bohu se prohřešuje, kdo neuctivě vyslovuje jména Boží a svatých, zanedbává modlitbu a bohoslužby, proti Bohu reptá nebo se rouhá, dopouští se svatokrádeže a svatokupectví.

**Neuctivě vyslovovat Boží jméno** je hřích, ale uctivě a důvěrně vyslovovat Boží jméno je modlitba. Zbožní křesťané vzývají v utrpení a v pokušení nejsvětější jména Ježíš, Maria a Josef. Čiňme tak i my. Boží jméno však neuctivě vyslovuje, kdo vyslovuje buď Boží jméno nebo jména svatých věcí lehkomyšlně nebo ve hněvu nebo zneužívá jich ke klení. „Vyslovovat jméno Svatého ať se ti nestane návykem. Kdo stále se dovolává Boha, nebude od hříchu očištěn.“ (Sir 23,9-10) Nepěkný a hříšný je zvyk říkat bez příčiny při každé příležitosti: „Bože,“ „pro Boha,“ „pro Krista Pána,“ „Ježíš Maria“ apod. Úctyhodná jsou i jména Matky Boží Panny Marie, svatého Josefa i ostatních svatých, proto nikdy bez potřeby a lehkovážně nevoláme: „Ježíši, Maria, Josefe!“ Jména Panny Marie a svatého Josefa nejsou sice Boží jména, ale jsou to jména svatých osob, která se také nemají lehkovážně vyslovovat, to je brát je nadarmo. V kostele při latinských bohoslužbách slyšíme slovo „sacramentum“, to znamená svátost, nebo „krucifix“, to znamená ukřižovaný. Jsou to slova posvátná, proto se nemají vyslovovat lehkovážně zbytečně a bez potřeby. Při pohledu na Ukřižovaného svatý František plakával a katolík by mohl užívat slova Ukřižovaný v hněvu nebo jen tak pro zábavu? Pán Ježíš hovořil o vztahu člověka k Božímu jménu v modlitbě Otče náš, kde prosíme: „Posvěť se jméno

tvé!“ Nevyslovuj Boží jméno lehkomyšlně, to je bez náležité potřeby! Jestliže z každého prázdného slova bude člověk skládat počet v den soudu (Mt 12,36), oč přísnější bude soud, je-li tím slovem zbytečně řečeným svaté jméno! Když uslyšíš někoho vyslovovat Boží jméno nadarmo, napomeň ho, pokud je to možné a vhodné. Po každé však odpros Pána Boha za tuto urážku aspoň tichou modlitbou: „Ať je jméno Páně pochváleno!“ Když někdo vyslovuje jméno Boží a svatých v hněvu, ze zvyku nebo lehkomyšlnosti, a přitom ještě přeje jinému něco zlého, dopouští se **klení**. Klít znamená buď sobě nebo jiným přát zlé, při čemž se často užívá svatých jmen nebo i zlých slov. Klení spojené s přáním zlého nazývá se **proklínání**. Proklínat rodiče ve Starém zákoně se trestalo smrtí. V Lv 20,9 čteme: „Jestliže někdo zneváží svého otce nebo svou matku, musí být vydán na smrt.“

**Modlitbu hříšně zanedbává**, kdo je při modlitbě vědomě a dobrovolně roztržitý, kdo se nemodlí v těžkém pokušení a kdo z netečnosti k Bohu často se nemodlí ráno a večer. Je tedy hříchem zanedbávat nebo nenáležitě konat modlitbu. K tomu také náleží **zanedbávání služeb Božích**. Modlitba má být zbožná, nemá být roztržitá. Na čem to záleží, aby byla láskyplným a důvěryplným navázáním spojení s Bohem? Nezaleží na tom, kde se modlíme. Zda v kostele před svatostánkem nebo venku uprostřed práce; zda v tiché světničce nebo ve společenství Církve při nedělní bohoslužbě. Nezaleží na tom jak, jakými slovy se modlíme, nebo zda beze slov. Záleží na tom, zda je tu to, k čemu jsme vyzváni před prefací: „Vzhůru srdce!“ Záleží na tom, zda máme srdce u Pána. Najdou se lidé, kteří říkají: „Já do kostela nechodím, modlit se můžu všude.“ Jenže je tu zkušenost, že kdo přestane chodit do společenství věřících a modlících se lidí do kostela, ten se brzo přestane modlit vůbec. Najdou se lidé, kteří říkají: „Já se ústy nemodlím. Mou modlitbou je má práce.“ Je to dobrá věc konat práci jako modlitbu a s láskou, jenže nebude dlouho práce modlitbou tomu, kdo se nepomodlí ráno a večer. Copak je to normální, nepozdravit se ráno s domácími, neusmát se na ně, neřici jim aspoň slovíčko? Neřici si večer aspoň „dobrou noc“? Tak to dělají ti, co se nemají rádi a kteří spolu nemluví. Kdo má rád Boha Otce, jak může vstávat, jak může ulehat bez slovíčka pozdravení? Modlitba je živý projev víry a lásky. Kde modlitba není, jaká víra, jaká láska?

**Bohu se rouhá**, kdo reptá či promlouvá proti Bohu, mluví nebo píše posměšně o Bohu, o světcích nebo posvátných věcech, Boha posuzuje, proti Bohu a Božímu pořádku ve světě mluví neuctivě a s tím, co Bůh nařídil nebo zařídil, není spokojen. Rouháním hřeší, kdo tupí a zlehčuje Boha, svaté a svaté věci, potupně napodobuje posvátné obřady nebo se potupně chová k posvěceným věcem. Rouhá se, kdo tvrdí, že Boha není, kdo si činí z Boha, pravd víry a bohoslužebných úkonů posměch, hanobí Nejsvětější Svátost, kříže

a obrazy svatých. Mluvíme-li potupně o Bohu samém, dopouštíme se přímého rouhání, mluvíme-li potupně o Božích svatých nebo o svatých věcech, dopouštíme se rouhání nepřímého. Rouhání je velmi těžký hřích. Ve Starém zákonu se rouhání trestalo smrtí. V Lv 24,16 čteme: „Kdo by se rouhal Hospodinovu jménu, smrtí ať umře.“ Dodnes se stává, že Bůh tento hřích někdy i náhle potrestá: „Nemylte se, Bůh se nenechává posmívat!“ (Gal 6,7) Kristu na kříži se rouhali velekněží a zákoníci.

**Svatokrádeže** se dopouští, kdo zneuctívá Bohu zasvěčené osoby, posvátná místa a věci, zvláště pak, kdo nehodně přijímá některou svátost. Rozeznáváme tedy svatokrádež osobní, například nespravedlivé ztýrání kněze; svatokrádež místní, jako vražda v chrámu Páně nebo na hřbitově; a svatokrádež věcnou, například nehodné přijímání svatých svátostí. Z úcty k Bohu máme zacházet uctivě se vším, co je zasvěceno Boží úctě a službě. Osoby Bohu zasvěčené jsou kněží a řeholníci. Kdo je zlomyslně tupí, zraňuje nebo usmrcuje, dopouští se svatokrádeže. Bohu zasvěčená a posvátná místa jsou kostely, kaple a hřbitovy. Svatokrádeží je ničení a vylupování kostelů, kaplí a hřbitovů, vražda, sebevražda, rvačka nebo jiná nepřístojnost v kostele nebo na hřbitově. Bohu zasvěčené nebo posvátné věci jsou svaté ostatky a posvěcené věci (obrazy, sochy, bohoslužebné předměty - roucha, nádoby), ale i růžence, medailky, posvátné pomníky, zvony, varhany aj. církevní statky. Svatokrádeží hřeší, kdo krade posvátné předměty nebo jich zneužívá k nevhodným účelům a kdo loupí církevní jmění. Písmo svaté napomíná: „Nesahejte na mé pomazané, ublížit mým prorokům se chraňte!“ (1 Kron 16,22) Hrubě a surově jedná, kdo svévolně ruší služby Boží. O velké mravní zpustlosti svědčí, když někdo zlomyslně poškodí a nebo jinak zneuctí místa nebo věci Bohu zasvěčené. Když se toho dopustil babylonský král Baltazar, na stěně se ukázala Boží ruka. (Dan 5,5) Pro svatokrádež trestal Bůh přísně ve Starém zákonu Heliodora. (2 Mak 3) V Novém zákonu Pán Ježíš vyhnal z chrámu prodavače a penězoměnce a řekl jim: „Jděte s tím odtud a nedělejte z domu mého Otce tržnici!“ (Jan 2,15-16) Věcná je svatokrádež, pokud jde o krádež nebo loupež liturgických rouch, nádob nebo jakýchkoli věcí, které jsou věnovány k potřebě kostelů buď benedikcí nebo konsekrací. Kdo přijímá některou svátost vědomě nehodně, prohřešuje se velmi těžce a dopouští se též svatokrádeže.

**Svatokupectví (simonie)** je snaha koupit nebo prodat za časnou cenu duchovní věc, nebo co je s ní spojeno. Časnou cenou rozumí se nejenom peníze, nýbrž i chvála, přímluva a osobní služba. Duchovní věc je vše, co buď samo sebou nebo z ustanovení Božího nebo církevního je určeno ke spáse lidí, jako svátosti, svátostiny a odpustky. S duchovní věcí jsou spojeny svěcené předměty a posvátné obřady. Simonie má jméno od Šimona Kouzelníka. Ve Skutcích apoštolských (8,18-19) čteme: „Když pak Šimon viděl, že se vzkládáním rukou

apoštolů uděluje Duch svatý, nabídl jim peníze se slovy: Dejte i mně tuto moc, aby každý, na koho vložím ruce, přijal Ducha svatého.“ Církev pohlíží na svatokupectví jako na veliký zločin a trestá je přísnými tresty. Není však svatokupectvím dát knězi dar u příležitosti mše svaté, svátostí nebo svátostin, tzv. mešní stipendium a štolové poplatky. Takový dar není poplatek za mši svatou, za svátosti či svátostiny, nýbrž příspěvek k výživě duchovenstva. Svatý apoštol Pavel říká: „Nevíte, že ti, kdo pracují ve svatyni, ze svatyně jsou vydržováni, a kdo slouží oltáři, mají podíl z oběti na oltáři? Tak i Pán nařídil, aby ti, kdo hlásají evangelium, z evangelia měli svou obživu.“ (1 Kor 9,13-14)

**Ještě je tu jedna podoba zneužití Božího jména**, totiž když někdo příliš rychle svou vůli vydává za vůli Boží. V každém člověku je jakýsi prapud k poroučivosti. Dělá mu dobře, když druzí tancují, jak on píská. Nejen vladaři vyhlašovali své války a zákony ve jménu Božím, ale i dnešní panovační lidé rádi svou poroučivost podkládají Boží vůli, jenže ta se vždy podivuhodně shoduje s tím, co chtějí oni. To je ošklivá podoba braní Božího jména nadarmo ke zneužívání moci. Vždyť Bůh Bible, Otec Ježíše Krista, se nestaví na stranu mocných a panujících diktátorů ve státě či v rodině, ale staví se po bok slabých a utlačovaných. Jak často hřešíme proti druhému přikázání, když se těm nad sebou uctivě klaníme a ty pod sebou panovačně kopeme. Každý má nad někým moc a má ji používat tak, jak to dělá Bůh: Být věrní i vůči nevěrným, být laskaví i vůči zlostníkovi, brát ohled i na bezohledného, usmívat se i na zamračeného, být stále ochoten ke smíru. Tak může jednat mocnější jen v síle Boží moci. Pro nás lidi se Bůh nazval jménem Jahve, což znamená: „Jsem ten, který je tu pro vás.“ Pro nás lidi přijal Boží Syn jméno Ježíš. I toto jméno je celá věta: „Bůh je pomoc.“ Ano, v Božím jménu, s Boží pomocí, můžeme zvládnout vše, i smrt. Proto je dobře každý den i každý významnější čin začínat „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ Naše víra se projevuje také v tom, jak Boží jméno vyslovujeme. Nemusíme mnohým modlením donucovat Boha, aby nám pomohl, on je vždy při nás. Avšak Boží jméno máme ctít a oslavovat svým dobrým životem. Dej, Bože, ať žijeme jako tvoji přátelé!